

СЛОВО НА БОГОЯВЛЕНИЕ

„С нас се кръщава Христос, Който е по-високо от всяка чистота.”
(Миней, 6 януари по църковния календар, четвърта хвалитна стихира на утренията).

Кой от нас, възлюбени, може да схване величието на тия слова? С нас, прокажените от грях човеци, се кръщава Този, Който е по-високо от всяка чистота! Редом с митарите и грешниците пристъпва да бъде кръстен Този, пред Когото и небесата са нечисти; йорданските струи обливат Този, Който се облича в светлина като с дреха; Творецът на небето и земята, Словото, станало плът (ср. Иоан 1:14) иде да моли от Йоан покаяно кръщение. Пред нас е непостижима за сътворени същества тайна, разкрита ни от Самия Бог – тайна, която можем да назовем с думите на тайноведеца Дионисий „всесилна благост на богоначалната немощ”. Заради нас човеците и заради нашето спасение Бог Син безмерно понижи Себе Си, възприе нашата скръбна, посърнала от греха природа и с всемогъщата немощ на Своето самоумалвяване порази мощта на дявола, захранвана от грехолюбието на човешкия род. С безпределното Си смирение Богочовекът обезсили демонската гордост, поразила глъбините на човешкия ум и сърце. С неизразимата си чистота Христос заличи сквернотата на всички людски грехове.

Ето каква потресаваща тайна, какъв пир на истина и неумиращ живот, на светлина и благодат ни разкрива Църквата на днешния празник! Тази тайна има и своя сетивен израз в чудото със светата богоявленска вода – тя не се разваля дълго време – цяла година и дори повече – и с това свидетелства за силата на Божието осветяващо действие, което възсъздава, обновява, обожва грехопадналата Адамова природа. Какво общо със смисъла на днешния празник имат блъсканиците при вадене на кръста от реки и всякакви водни басейни? Какво общо със смисъла и светостта на празника имат газеци из водата хорà с тъпани и викове?

Впрочем не само грубото битовизиране на празника Богоявление скрива плътно същината му. Ако ние обайваме себе си със самоизмамите на себелюбието и гордостта, ако живеем сред самолъжите на своето превъзнасящо се „аз”, ако имаме само вид на благочестие, ако сме фасадни християни, а в действителност живеем според стихииите на този свят, ние не ще можем да се приобщим към смисъла, към светлината, към благодатта на днешния празник.

Да ни просвети Триединият Бог, та да празнуваме светото Богоявление на нашия Спасител Иисус Христос с дух и разум, с вяра и истина. Лъч светлина от този празник е достатъчен, за да просвети, да зарадва душите ни с мисли, чувства и радост не от този свят. Глътка света богоявленска вода стига, за да се оживи усетът ни, че нищо земно, нищо изменчиво, преходно, тленно не може да утоли жаждата ни по вечността. И малка част от църковнопесенното словесно богатство на празника е достатъчна, за да напои духа ни с непреходен небесен смисъл, с капки от тайна, която превъзхожда и най-висшите способности на всеки сътворен ум – ангелски и човешки.

Да удостои и нас Господ заедно с Църквата да възпеем с дух, разум и сърце: „Като Те видя на Йордан да идеш към него, Йоан казваше: „Христе Боже, защо при роб си дошъл, без да имаш сквернота? Господи, в чие име да те кръстя? На Отца? Но Ти Го носиш в Себе Си. На Сина? Но Сам Ти си въплътилият се Син. На Светия Дух? Но и Него знаеш да Го даваш на верните с устата Си.’ Боже, Ти, Който се яви, помилвай ни.“¹

На Едната Света Единосъщна Животворяща и Неразделима Троица – Отец, Син и Дух Свети да пребъде слава и безспирно благодарение сега и всякога, и във вечни векове! Амин.

¹ Миней, 6 януари, първа стиховна стихира на вечернята.